Ocean Pact, EU:n meripaketti 2.10.2025, ympäristövaliokunta

Maria Laamanen, ympäristöneuvos
Ympäristöministeriö

Ympäristöministeriön näkökulmasta keskeistä meripaketissa

- **Ympäristöministeriö katsoo, että meripaketilla on mahdollista vaikuttaa myönteisesti meren ympäristön tilaan sekä EU:n sisällä että maailman merillä.**
- Painopistealueet:
  - valtamerten, ja osana niitä Itämeren, terveyden suojeleminen ja palauttaminen
  - valtameritutkimuksen edistäminen
  - EU:n valtameridiplomatia ja valtamerten kansainvälisen sääntöihin perustuvan hallinnoinnin vahvistaminen
  - aluesuunnittelun näkökulmasta kestävän sinisen talouden kilpailukyvyn tehostaminen sekä rannikkoalueiden ja saaristoyhteisöjen tukeminen.
- Periaatteet:
  - varovaisuusperiaate,
  - tieteeseen perustuvan päätöksenteon periaate,
  - ekosysteemipohjainen toimintatapa ja
  - maalta-merelle –lähestymistapa.

Meripaketissa on potentiaalia

- Maalta-merelle -lähestymistapa on Itämeren ja rehevöitymistä aiheuttavan maalta peräisin olevan kuormituksen hillitsemisen kannalta tärkeä ja tuotava käytäntöön täysimääräisesti, ml. EU:n vesiresilienssistrategia
- Komissio tekee vuonna 2026 esityksen valtamerisäädöksestä (Ocean Act), joka tulee perustumaan merialuesuunnitteludirektiivin tarkistukseen ja vahvistanee aluesuunnittelun roolia, mitä olisi nyt jo ennakoitava
- Aikomus uudistaa meristrategiadirektiiviä: Mertensuojelun näkökulmasta ei ole riittävää uudistaa yksin meristrategiadirektiiviä, elleivät sektoripolitiikat, kuten maatalous- ja kalastuspolitiikat tue direktiivin tavoitteita
- Meripaketin tulee myötävaikuttaa, että muut politiikat ja rahoitusvälineet tukevat meriympäristöpolitiikan tavoitteita
- Linjaus valita Itämeri kiireelliseksi painopisteeksi on hyvä, mutta uudistuksista huolimatta on jatkettava laaja-alaista yhteistyötä, joka kattaa meristrategia- ja merialuesuunnitteludirektiivien toimeenpanon yhteistyön tarpeita
- Meripaketti ei sisällä uusia aloitteita meriluonnon suojelemiseksi, mutta komissio kiirehtii nykyisten tavoitteiden kanssa. Suomi valmistelee ennallistamissuunnitelmaa 8/2026 mennessä.
- EU käynnistää valtamerten havainnointia koskevan aloitteen. Suomi on hyvin valmistautunut, mm. PISARA-tiedonhallinta ja FINMARI merentutkimus- ja infrastruktuurikonsortio.
- BBNJ-sopimuksen osalta meripaketti painottaa kiireistä ratifiointia ja kunnianhimoista toimeenpanoa. Suomi suhtautuu EU-jäsenmaiden BBNJ-lainsäädäntöjen harmonisointiin avoimesti, mutta tietyin varauksin.
- Merten ja ilmaston väliset yhteydet on vahvasti noteerattu, ml. Euroopan sinisen hiilen varannot –aloite ja varovaisuusperiaatteen soveltaminen merenmuokkaukseen.